

P O L S K A

1 9 1 8 – 2 0 1 8

/Cz.1 – lata 1772 - 1918/

„Zostawcie to Polakom. Dla nich nie ma nic niemożliwego.”

„laissez faire aux Polonais!”

Napoleon Bonaparte. [Samosierra](#) w 1808 r.

100 lat minęło, kiedy NASZE PAŃSTWO – POLSKA uzyskało po okresie rozbiórów NIEPODLEGŁOŚĆ.

Jak do tego doszło i co się działo w tym okresie, chciałbym w niniejszym artykule przedstawić!

1. DO // 1772 r.

Chłuba oręża polskiego 1683 r. już dawno minęła. Polska, a właściwie Rzeczypospolita Obojga Narodów - stawała się coraz słabsza. Przyczyny były m. in. następujące:

- Zubożenie szlachty i miast Polski, wzrost znaczenia magnaterii – która w wyniku rozbiórów nie poniosła większych strat!
- Nie można było w Sejmie przeprowadzić zasadniczych reform /liberum veto/ uzdrawiających kraj po „Potopie Szwedzkim” 1655-1660.
- Podobnie kraj nasz niszczyły przemarsze wojsk w trakcie wojny Szwecji z naszymi sąsiadami /głównie z Rosją i Prusami/ w l. 1700 -1721.
- Nie sprzyjała tym faktom walka o tron Polski pomiędzy Stanisławem Leszczyńskim a Augustem II Mocnym.
- Systematyczne zmniejszanie liczebności wojska, aż do ok. 16 tys. żołnierzy w 1772 r. – stąd Polska była łatwym łupem dla państw ościennych.
- Niewłaściwa polityka ostatniego króla Polski S. A. Poniatowskiego /wybrane-go na króla Polski dzięki Carycy Katarzyny - która dążyła do zniszczenia Polski rękami dwóch innych zaborców i w praktyce jej się udało/.

Spór między historykami a szczególnie warszawskimi i krakowskimi trwa dalej: *pierwsi twierdzą, że państwa ościenne zniszczyły reformującą się Polskę. Drudzy uważają, że anarchia /szlachty i magnaterii/ było główną przyczyną upadku Rzeczypospolitej. Z pewnością jedno i drugie było po części zasadniczą przyczyną!* Dzisiaj można powiedzieć, że nie ważne, kto ma rację, ale ważne ... że Polska została wykreślona z mapy świata i tylko Turcja trzymała wolny fotel dla POSŁA z POLSKI!

Polska od tego roku stawała się coraz mniejsza i słabsza mimo Sejmu Czteroletniego /1788 – 1792/ oraz najbardziej demokratycznej /po konstytucji USA/ Konstytucji 3 maja 1791 – aż 24.10.1795 r. przestała istnieć na mapach, ale nie w sercach Polaków i w ich dążeniu do NIEPODLEGŁOŚCI! i WOLNOŚCI!

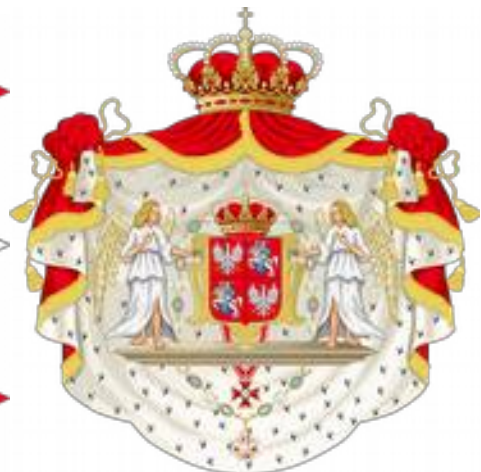
DAŻENIA NASZYCH PRZODKÓW BYŁY UKIERUNKOWANE NA ODZYSKANIE NIEPODLEGŁOŚCI, POPRZEZ:

- uchwalenie postępowej i aktualnej dla tamtego okresu KONSTYTUCJI USTROJOWEJ i dokonano podziału władzy na: ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą – jako druga myśl postępową po Konstytucji Stanów Zjednoczonych,
- dążenie do zwiększenia uprawnień mieszczan i chłopów oraz polepszenia ich doli /uwłaszczenie chłopów: w zaborze austriackim – 1848 r., w Królestwie Kongresowym - 1864 r. i najdłużej trwającym w zaborze pruskim – 1808-1872!/,
- zlikwidowanie konfederacji i liberum veto,
- zmianę monarchii parlamentarnej na monarchię konstytucyjną. Powołano Zgromadzenie Przyjaciół Konstytucji Rządowej,
- przypominanie o Konstytucji 3 Maja, która została obalona przez konfederację targowicką i wojnę polsko – rosyjską w 1792 r.
- poszukiwanie lepszych zarządców naszymi ziemiami, np. zamiast Stanisława Augusta Poniatowskiego - elektora saskiego Fryderyka Augusta,
- twórczość literacką i mówione słowo polskie!
- mimo przegranych, ale wielu powstań narodowych!

RZECZYPOSPOLITA OBOJGA NARODÓW /1569 – 1795/

Flaga

Herb

2. DO 1918 R.

Poczynając od 1972 r. nasza OJCZYŻNA systematycznie traciła swoją wolność, obywateli i swoje tereny. Głównymi zaborcami była Rosja, Prusy i Austria.

Rok	Polska		Rosja		Prusy		Austria		Razem		Uwagi
	P	L	P	L	P	L	P	L	P	L	
	W tys. km ²	mln	W tys. km ²	mln	W tys. km ²	mln	W tys. km ²	mln	W tys. km ²	mln	
1972	740*	14	92	1,3	36	0,58	83	2,7	211	4.5	*
1793	529	9,5	250	3,0	57	1,0	-	-	307	4.0	*
1795	222	4,0	120	1,2	58	1,2	47	1,5	225	3,9	*
R	-	-	463	5,5	141	2,8	130	402	-	-	*

- - wartości przybliżone we wszystkich danych w tabeli, Polska – Rzeczypospolita Obojga Narodów, Rosja – Imperium Rosyjskie, Prusy – Królestwo Prus, R – razem, P – powierzchnia, L - ludność

Polska pod zaborami była do 1918 r. Mimo, że w tym czasie tworzone było Księstwo Warszawskie i Królestwo Polskie.

KSIĘSTWO WARSZAWSKIE

KSIĘSTWO WARSZAWSKIE – utworzone przez cesarz Francuzów Napoleona Bonapartego i jemu podporządkowane. Istniało w latach 1807 – 1815. Władcą był król Saksonii podporządkowany Francji. Namiastka Polski utworzone dzięki udziałowi polskich żołnierzy u boku Francuzów walczących z Prusami, a następnie z Rosją. Dzięki Legii Północnej /utworzonej z żołnierzy wcielonych do armii pruskiej/ i Legionów Polskich we Włoszech – walczących na ziemiach polskich najpierw wyzwolili Wielkopolskę /J.H. Dąbrowski **zainicjował** Powstanie Wielkopolskie/ w 1806 r., a rok później przyczynili się do zwycięstwa pod Frydlandem i kapitulacji Królewca. Na mocy traktatu w Tylży – Powstało Księstwo Warszawskie /układ podpisał Napoleon z carem Aleksandrem I w dniach 7 i 9 lipca 1807 r. z Fryderykiem Wilhelmem III/.

KRÓLESTWO POLSKIE

Herb Polski

KRÓLESTWO POLSKIE – powstało w wyniku kongresu wiedeńskiego w 1815 r. i trwało do 1832 r. uzależnione od Imperium Rosyjskiego, ale z własnym Sejmem, szkolnictwem, wojskiem, itp., z kolei do uzyskania niepodległości w 1918 r. jako związek Królestwa Polskiego z cesarstwem Rosyjskim. Cesarze Rosji byli jednocześnie królami Polski.

Mimo, że faktycznie Polski nie było na mapach świata, to jednak Polacy walczyli o swoją odrębność. Przykładem są powstania: **KOŚCIUSZKOWSKIE /1794/** - przeciwko Rosji i Prusom, **WIELKOPOLSKIE /1806/** - Prusom, **LISTOPADOWE /1830 -1831/** - Rosji, **KRAKOWSKIE /1846/** - Rosji, Prusom i Austrii i **STYCZNIOWE /1863 - 1865/** - Rosji. Nie dały one szansy powstania państwa niepodległego, ale dawały kolejnym pokoleniom przykłady walki o wyzwolenie kraju z pod jarzma okupantów i zawsze widać było kaganek wolności, chociaż po każdym powstaniu Polakom żyło się gorzej! Mimo porażek w Królestwie obowiązywał kodeks cywilny, ustroj wsi, status języka polskiego, status ludności żydowskiej. Właśnie te prawnoustrojowe odrębności różnili Polaków od „Rosjan” i mimo zniesienia w 1867 r. autonomii polityczno-administracyjnej ... trwały aż do Uzyskania **NIEPODLEGŁOŚCI**.

C.D.N.

Antoni Tunkiewicz
SAPER

Opracowano na bazie m.in.:

„O Niepodległość i Granice 1914 – 1921”,
Kronika Polski /Poszerzona wersja Wydawnictwa Kluszczyński/
Burzliwy Wiek XX /Jak zmienił się świat: 1900-2000
Internet